

P.Z. br. 412

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/18-01/122

URBROJ: 65-18-08

Zagreb, 6. prosinca 2018.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o brdsko-planinskim područjima***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 6. prosinca 2018. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Gabrijelu Žalac, ministricu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Velimira Žunca i Spomenku Đurić, državne tajnike u Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, te Kristinu Bilić i Katicu Mišković, pomoćnice ministric regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/18-01/30
Urbroj: 50301-25/18-18-9
Zagreb, 6. prosinca 2018.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o brdsko-planinskim područjima

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o brdsko-planinskim područjima.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Gabrijelu Žalac, ministricu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Velimira Žunca i Spomenku Đurić, državne tajnike u Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, te Kristinu Bilić i Katicu Mišković, pomoćnice ministricu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

3
PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O
BRDSKO-PLANINSKIM PODRUČJIMA**

Zagreb, prosinac 2018.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O BRDSKO-PLANINSKIM PODRUČJIMA

DIO PRVI

OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom kao dijelom opće politike regionalnog razvoja Republike Hrvatske utvrđuje se posebni cilj upravljanja razvojem brdsko-planinskih područja koja su, prema odredbama zakona kojim se uređuje regionalni razvoj, određena kao područja s razvojnim posebnostima.

Članak 2.

Cilj upravljanja razvojem brdsko-planinskih područja je pridonijeti njihovom gospodarskom i svekolikom razvoju u skladu s njihovim posebnostima i načelima zakona kojim se uređuje regionalni razvoj Republike Hrvatske.

Članak 3.

Republika Hrvatska, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave te njihova tijela imaju dužnost osiguravati pretpostavke za jačanje konkurentnosti i ostvarenje vlastitih razvojnih potencijala brdsko-planinskih područja te poduzimati sve potrebne radnje radi ostvarenja cilja navedenog u članku 2. ovoga Zakona, a osobito one koje se odnose na:

- jačanje lokalnih razvojnih potencijala brdsko-planinskih područja i povezanost lokalnih i regionalnih razvojnih potreba s mjerama i programima te ciljevima kohezijske politike Europske unije
- poticanje suradnje između jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zasnovane na partnerstvu s ciljem jačanja administrativnih i financijskih kapaciteta kao pretpostavki za učinkovito korištenje sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova
- kreiranje novih politika mjera te pretpostavki za daljnji rast i razvoj jedinica lokalne samouprave na brdsko-planinskim područjima
- zadržavanje, povratak raseljenog i poticanje naseljavanja stanovnika na brdsko-planinskim područjima, osobito onih zanimanja koji obavljanjem svoje djelatnosti mogu pridonijeti njihovom gospodarskom i društvenom razvoju te odgoju i obrazovanju djece predškolske i učenika školske dobi
- stručnu i financijsku pomoć za pripremu razvojnih projekata na brdsko-planinskim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova
- poticanje programa integriranih teritorijalnih ulaganja na brdsko-planinskim područjima
- poticanje unaprjeđenja razvojnih programa na područjima gdje povijesno žive i pripadnici nacionalnih manjina, a koja su demografski, ekonomski ili socijalno oslabljena i značajno ispod prosjeka nacionalne razvijenosti.

Članak 4.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 5.

Brdsko-planinska područja u smislu ovoga Zakona jesu područja od interesa i pod posebnom zaštitom Republike Hrvatske radi poticanja demografske obnove, naseljavanja i stvaranja pretpostavki da se prirodni i drugi gospodarski resursi što kvalitetnije koriste za gospodarski razvoj ovih područja i Republike Hrvatske u cjelini, uz očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti.

Članak 6.

Upravljanje razvojem brdsko-planinskih područja provodi se uz zabranu svakog oblika diskriminacije i uvažavanje autonomije lokalne i područne (regionalne) samouprave te u skladu s načelima zakona kojim se uređuje regionalni razvoj Republike Hrvatske.

Članak 7.

(1) Pod brdsko-planinskim područjima razumijevaju se područja čija nadmorska visina, nagib vertikalna raščlanjenost terena te njima uvjetovane pedološke, klimatske i druge prirodne osobitosti predstavljaju otežane uvjete za život i rad stanovnika.

(2) Status pripadnosti brdsko-planinskim područjima utvrđuje se na razini jedinica lokalne samouprave.

(3) Za utvrđivanje obuhvata brdsko-planinskog područja primjenjuje se multikriterijalna metoda odabira u kojoj se boduju:

- geomorfološki
- klimatski
- demografski
- infrastrukturni kriteriji

(4) Ukupni broj ostvarenih bodova u jedinicama lokalne samouprave je kompozitni pokazatelj kriterija iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Maksimalni broj bodova za sve kriterije je 6, a minimalni broj bodova za uvrštenje u brdsko-planinsko područje je 2,5 boda.

(6) Jedinice lokalne samouprave koje na temelju odredbi ovog Zakona stječu status brdsko-planinskog područja razvrstavaju se u tri skupine prema indeksu razvijenosti određenim zakonom kojim se uređuje regionalni razvoj.

- prvu skupinu čine jedinice lokalne samouprave iz stavka 1. ovoga članka sa statusom potpomognutog područja
- drugu skupinu čine jedinice lokalne samouprave iz stavka 1. ovoga članka koje se prema vrijednosti indeksa razvijenosti nalaze u trećoj i četvrtoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave

- treću skupinu čine jedinice lokalne samouprave iz stavka 1. ovoga članka koje se prema vrijednosti indeksa razvijenosti nalaze u prvoj i drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

(7) Status brdsko-planinskog područja u smislu ovoga Zakona ne mogu ostvariti jedinice lokalne samouprave:

- koje su obuhvaćene posebnim propisom kojim se uređuje razvoj otoka
- koje se svojim teritorijem protežu uz morsku obalu i imaju gustoću naseljenosti veću od 20 stanovnika po kilometru kvadratnom.

(8) Jedinice lokalne samouprave koje imaju status potpomognutih područja kod ostvarivanja prava temeljem zakonskih i podzakonskih propisa, ostvaruju ono pravo koje je za njih povoljnije.

(9) Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministarstva nadležnog za regionalni razvoj (u nastavku teksta: Ministarstvo) donosi odluku o obuhvatu i razvrstavanju jedinica lokalne samouprave koje stječu status brdsko-planinskog područja.

DIO DRUGI

INSTITUCIONALNI OKVIR I UPRAVLJANJE

GLAVA I. SREDIŠNJA RAZINA

Članak 8.

Ministarstvo je nositelj upravljanja razvojem brdsko-planinskih područja.

Članak 9.

U pripremi i provedbi mjera, programa i projekata za razvoj brdsko-planinskih područja sudjeluju i druga središnja tijela državne uprave te druga javnopravna tijela koja svojim djelovanjem mogu znatnije pridonijeti njihovom razvoju.

GLAVA II.

RAZINA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Članak 10.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nositelji su planiranja i upravljanja razvojem svoga područja.

Članak 11.

Pri planiranju i provedbi planova razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave surađuju s jedinicama lokalne samouprave na svom području te drugim jedinicama područne (regionalne) samouprave.

DIO TREĆI

MJERE ZA RAZVOJ BRDSKO-PLANINSKIH PODRUČJA

Članak 12.

Mjere i projekti za razvoj brdsko-planinskih područja utvrđuju se Programom razvoja brdsko-planinskih područja (u daljnjem tekstu: Program), odredbama ovoga Zakona te drugih propisa čije su odredbe usmjerene na poticanje razvoja brdsko-planinskih područja.

Članak 13.

Središnja tijela državne uprave dužna su prilikom planiranja mjera i programa za razvoj upravnog područja iz svoje nadležnosti, ovisno o prirodi mjere i raspoloživim financijskim sredstvima, posebno voditi računa o učinku pojedine mjere na razvoj brdsko-planinskih područja uzimajući u obzir stupanj razvijenosti tih područja u skladu s zakonom kojim se uređuje regionalni razvoj Republike Hrvatske.

Članak 14.

Ministarstvo je dužno koordinirati i pratiti učinkovitu provedbu mjera i programa iz članka 13. ovoga Zakona.

Članak 15.

Nositelji i sudionici razvoja brdsko-planinskih područja dužni su u svojim planovima i programima posebno predviđati sljedeće skupine mjera:

- demografske mjere
- gospodarske mjere
- fiskalne mjere
- socijalne mjere
- mjere jačanja administrativnih kapaciteta za učinkoviti i održiv razvoj brdsko-planinskog područja
- mjere za provedbu programa integriranih teritorijalnih ulaganja.

Članak 16.

(1) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, donosi Program iz članka 12. ovoga Zakona na razdoblje od četiri godine.

(2) U izradi Programa sudjeluju jedinice lokalne samouprave sa statusom brdsko-planinskog područja i jedinice područne (regionalne) samouprave na čijem se području nalaze jedinice lokalne samouprave sa statusom brdsko-planinskog područja te ostali ključni dionici koji doprinose razvoju tih područja.

Članak 17.

Programom se utvrđuju mjere i projekti poticanja razvoja brdsko-planinskih područja, nositelji i sudionici njihove provedbe, opći kriteriji odabira projekata, provedbene aktivnosti, izvori sredstava te metodologija praćenja provedbe i vrednovanja pojedinih mjera.

Članak 18.

Središnja tijela državne uprave dužna su za upravno područje iz svoje nadležnosti, najkasnije u roku od 60 dana od donošenja državnog proračuna Republike Hrvatske za određenu kalendarsku godinu, donijeti pojedinačne godišnje planove provedbe aktivnosti koje su predviđene Programom te o tome izvijestiti Ministarstvo.

Članak 19.

(1) Godišnji plan provedbe Programa sadrži plan provedbe pojedinih poticajnih mjera, aktivnosti, potrebna sredstva, izvore i način korištenja sredstava te metodologiju praćenja i izvještavanja.

(2) Godišnji plan provedbe aktivnosti koje su predviđene Programom donosi Ministarstvo na prijedlog središnjih tijela državne uprave u roku od 90 dana od dana donošenja državnog proračuna.

Članak 20.

(1) U državnom proračunu Republike Hrvatske na poziciji Ministarstva planiraju se sredstva za financiranje programa i projekata koji pridonose poticanju razvoja brdsko-planinskih područja, njihovoj gospodarskoj, socijalnoj i demografskoj revitalizaciji, jačanju socijalne kohezije te ostvarivanju koncepta održivog razvoja sljedećim mjerama:

- unapređenje komunalne i socijalne infrastrukture na brdsko-planinskim područjima
- otklanjanje posljedica otežanih klimatskih uvjeta na brdsko-planinskim područjima
- pripremu projektno-tehničke dokumentacije za lokalne razvojne projekte na brdsko-planinskim područjima
- priprema infrastrukture kao preduvjet za ulaganja i gospodarski oporavak brdsko-planinskih područja
- poticanje konkurentnosti i rasta poduzetništva kroz potpore za djelatnosti koje su od značaja za gospodarski razvoj brdsko-planinskih područja
- subvencija smještaja osobama deficitarnih zanimanja i osobama koje mogu pridonijeti poboljšanju kvalitete života na brdsko-planinskim područjima.

(2) Pored mjera iz stavka 1. ovoga članka u okviru planiranih sredstava financirat će se i druge mjere koje pridonose poticanju razvoja brdsko-planinskih područja s ciljem uravnoteženog regionalnoga razvoja.

Članak 21.

Ministarstvo, sukladno raspoloživim sredstvima osigurava stručnu i financijsku pomoć za:

- razvoj i provedbu programa integriranih teritorijalnih ulaganja na brdsko-planinskim područjima te pripremu ciljnih poziva za financiranje iz europskih strukturnih i investicijskih fondova i drugih potencijalnih izvora
- pripremu razvojnih projekata na brdsko-planinskim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora
- za sufinanciranje provedbe razvojnih projekata na brdsko-planinskim područjima temeljno financiranim iz sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova
- stručnu potporu za prepoznavanje i optimalno korištenje vlastitog razvojnog potencijala.

Članak 22.

(1) Ovim Zakonom potiče se korištenje zelenih i održivih mjerila u postupku javne nabave, u smislu nabave ekološki prihvatljivih roba, radova i usluga te usmjeravanje proizvodnje na specifične proizvode od sirovina i prirodnih bogatstava lokalnog područja.

(2) Cilj je politike održive proizvodnje i potrošnje smanjiti potrošnju resursa, onečišćenje okoliša, jačanje izvornog domaćeg proizvoda te zadržavanje stanovništva na brdsko-planinskim područjima.

Članak 23.

(1) Ministarstvo je nositelj Programa „Hrvatski gorski proizvod“.

(2) Cilj Programa „Hrvatski gorski proizvod“ je poticanje proizvodnje i plasmana te promocija izvornih i inovativnih proizvoda.

(3) Ministar nadležan za regionalni razvoj će pravilnikom propisati način provođenja, mjere i aktivnosti Programa „Hrvatski gorski proizvod“.

Članak 24.

Djelatnosti koje su od značaja za gospodarski razvoj brdsko-planinskih područja koje podupire Republika Hrvatska poglavito su: drvoprerađivačka industrija i proizvodnja, prikladna industrijska proizvodnja završnog stupnja prerade i proizvodnja gotovih industrijskih proizvoda, stočarstvo, proizvodnja i prerada proizvoda s oznakom „Hrvatski gorski proizvod“; izrada posebnih suvenira; čuvanje i obnova materijalnih i nematerijalnih kulturnih dobara; turizam održivih razmjera u novim i postojećim obnovljenim i prenamijenjenim objektima; ekoturizam; kulturni turizam i ostali selektivni oblici turističke ponude, zdravstveni turizam; tradicionalna gradnja koja uključuje upotrebu prirodnih materijala okolišu; proizvodnja i korištenje obnovljivih izvora energije, tradicijski obrt; umjetničke radionice, radionice za obnovu kulturne baštine, djelatnost socijalne skrbi i zdravstva, djelatnost humanitarnih organizacija i organizacija civilnog društva.

Članak 25.

Nositelji i sudionici razvoja brdsko-planinskih područja dužni su posebnim odlukama razraditi posebne kriterije odabira te oblikovanje potpora za projekte na brdsko-planinskim

područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora.

Članak 26.

(1) Gorska iskaznica je javna isprava čije se izdavanje uređuje posebnim propisom, a koristi se kao sredstvo autentikacije za pristup sustavu prava i povlastica stanovnika sa brdsko-planinskog područja koje se provode temeljem ovoga Zakona ili drugih propisa.

(2) Imatelji Gorske iskaznice ostvaruju prava i povlastice ovisno o prirodnim ograničenjima i razvojnim potrebama pojedinog brdsko-planinskog područja.

(3) Prava i povlastice koje pripadaju imateljima Gorske iskaznice su: povlašteni javni prijevoz za fizičke osobe koje imaju prebivalište na brdsko-planinskom području unutar županijskog linijskog prometa; povlašteno korištenje sirovina i prirodnih bogatstava lokalnog područja.

(4) Oblik i sadržaj Gorske iskaznice, njeni imatelji te način praćenja i ostvarivanja prava iz stavka 3. ovoga članka ministar nadležan za regionalni razvoj uz prethodnu suglasnost ministra za promet propisat će pravilnikom ovisno o specifičnim potrebama brdsko-planinskog područja.

(5) Ministarstvu se omogućava evidencija i praćenje korištenja prava i povlastica iz stavka 3. ovoga članka te nadzor nad korištenjem financijskih sredstava namijenjenih ostvarivanju prava i povlastica koje se provode temeljem ovoga Zakona.

(6) Ako je to predviđeno Programom iz članka 12. ovoga Zakona, pojedina prava imatelja Gorske iskaznice uredit će se i drugim propisima čije su odredbe usmjerene na poticanje razvoja brdsko-planinskih područja.

Članak 27.

Programom iz članka 12. ovoga Zakona posebno će se utvrditi mjere kojima će se dodatno potaknuti zapošljavanje te stambeno zbrinjavanje osoba onih zanimanja koja pridonose poboljšanju kvalitete života na brdsko-planinskim područjima.

DIO ČETVRTI

PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Članak 28.

Ministarstvo koordinira i prati provedbu Programa iz članka 12. ovoga Zakona na razini koordinatora, a druga središnja tijela državne uprave i druga javnopravna tijela provode i prate provedbu aktivnosti i mjera za upravna područja iz svoje nadležnosti i njihov učinak na razvoj brdsko-planinskih područja.

Članak 29.

Središnja tijela državne uprave i druga javnopravna tijela dužna su na zahtjev Ministarstva dostaviti podatke koji su prikupljeni na temelju odredbe članka 28. ovoga Zakona te najkasnije do 30. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu, podnijeti Ministarstvu izvješće o učincima provedbe Programa iz njihove nadležnosti.

Članak 30.

Ministarstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske izvješće o učincima provedbe Programa iz članka 12. ovoga Zakona, najkasnije do 30. travnja tekuće godine za prethodnu godinu.

Članak 31.

Nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.

DIO PETI**PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE****Članak 32.**

(1) Odluku iz članka 7. stavka 9. ovoga Zakona Vlada Republike Hrvatske donijet će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Program iz članka 12. ovoga Zakona Vlada Republike Hrvatske donijet će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Pravilnik iz članka 23. stavka 3. ovoga Zakona ministar nadležan za regionalni razvoj donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Pravilnik iz članka 26. stavka 4. ovoga Zakona ministar nadležan za regionalni razvoj donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za promet.

Članak 33.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o brdsko-planinskim područjima (Narodne novine, br. 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05, 80/28, 148/13 i 147/14).

Članak 34.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Uporište za izradu Zakona o brdsko-planinskim područjima je u Programu Vlade Republike Hrvatske za mandat 2016.-2020. godine u dijelu koji se odnosi na poticanje ravnomjernog regionalnog razvoja svih krajeva (poglavlje 8), a kojim je predviđena izrada novog Zakona o brdsko-planinskim područjima. Problematika brdsko-planinskih područja do sada se uređivala u okviru Zakona o brdsko-planinskim područjima donesenog 2002. godine (Narodne novine, broj 12/02), a slijedile su izmjene i dopune objavljene u Narodnim novinama, br. 32/02, 117/03, 42/05, 90/05, 80/08, 148/13, 147/14. Kriterij za stjecanje statusa brdsko-planinskog područja odnose se na nadmorsku visinu, nagib i raščlanjenost terena te dodatne uvjete. Općine i gradovi koji imaju status brdsko-planinskih područja taksativno su navedeni u Zakonu. Brdsko-planinska područja su područja od posebnog interesa i pod posebnom zaštitom Republike Hrvatske radi poticanja demografske obnove, naseljavanja i stvaranja preduvjeta da se prirodni i drugi gospodarski resursi što kvalitetnije koriste za gospodarski razvoj ovih područja i Republike Hrvatske u cjelini, uz očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti.

Praksa primjene postojećeg Zakona o brdsko-planinskim područjima pokazala je da neka od pitanja koje uređuje ovaj zakon nisu pravno cjelovito te u provedbenom smislu učinkovito i koherentno riješena što nije ponudilo zadovoljavajuća rješenja u cilju otklanjanja problema zaostajanja u razvoju brdsko-planinskih područja. Stoga je od presudne važnosti bilo osmišljavanje nove zakonske podloge koja bi kroz realizaciju gospodarskih, demografskih, socijalnih mjera doprinijela revitalizaciji brdsko-planinskih područja s ciljem poboljšanja razvojnih trendova i razvoja tih područja. Gotovo u svim navedenim područjima bilježe se kontinuirana negativna demografska, gospodarska te socijalna kretanja.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije kao nositelj politike regionalnoga razvoja pristupilo je izradi novog Zakona o brdsko-planinskim područjima u cilju održivog razvoja brdsko-planinskih područja.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Novim Zakonom o brdsko-planinskim područjima predviđeno je redefiniranje obuhvata brdsko-planinskih područja, donošenje Programa razvoja brdsko-planinskog područja, Programa „Hrvatski gorski proizvod“ čiji je cilj poticanje proizvodnje i plasmana te promocija izvornih i inovativnih proizvoda tih područja, propisuje se korištenje zelenih i održivih mjerila u postupku javne nabave s ciljem smanjenja potrošnje resursa, onečišćenja okoliša, jačanja izvornog domaćeg proizvoda te zadržavanje stanovništva na brdsko-planinskim područjima, te propisivanje javne isprave Gorska iskaznica.

Ovim zakonskim prijedlogom želi se ojačati razvojni potencijal brdsko-planinskih područja. Cilj je sustavno djelovanje kroz mjere i politike koje bi omogućile gospodarski oporavak kroz rast i razvoj investicija, te sprečavanje iseljavanja stanovništva i smanjenje negativnog demografskog trenda.

Novim Zakonom uređuju se sljedeća osnovna pitanja:

- jačanje lokalnih razvojnih potencijala brdsko-planinskih područja i povezanost lokalnih i regionalnih razvojnih potreba s mjerama i programima te ciljevima kohezijske politike Europske unije
- poticanje suradnje između jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zasnovane na partnerstvu s ciljem jačanja administrativnih i financijskih kapaciteta kao pretpostavki za učinkovito korištenje sredstva strukturnih i investicijskih fondova Europske unije
- kreiranje novih politika mjera te pretpostavki za daljnji rast i razvoj jedinica lokalne samouprave na brdsko-planinskim područjima
- zadržavanje, povratak raseljenog i poticanje naseljavanja stanovnika na brdsko-planinskim područjima, osobito onih zanimanja koji obavljanjem svoje djelatnosti mogu pridonijeti njihovom gospodarskom i društvenom razvoju te odgoju i obrazovanju djece predškolske i učenika školske dobi
- stručnu i financijsku pomoć za pripremu razvojnih projekata na brdsko-planinskim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova
- poticanje programa integriranih teritorijalnih ulaganja na brdsko-planinskim područjima
- poticanje unaprjeđenja razvojnih programa na područjima gdje povijesno žive i pripadnici nacionalnih manjina, a koja su demografski, ekonomski ili socijalno oslabljena i značajno ispod prosjeka nacionalne razvijenosti.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Odredbom ovoga članka utvrđuje se posebni cilj upravljanja razvojem brdsko-planinskih područja određenih kao područja s razvojnim posebnostima.

Uz članak 2.

Odredbom ovoga članka definira se temeljni cilj upravljanja razvojem brdsko-planinskih područja.

Uz članak 3.

Odredbom ovoga članka određuju se dionici koji su dužni osiguravati pretpostavke za jačanje konkurentnosti i ostvarenje vlastitih razvojnih potencijala brdsko-planinskih područja te poduzimati sve potrebne radnje radi ostvarenja cilja navedenog u članku 2. ovoga Zakona, a osobito one koje se odnose na jačanje lokalnih razvojnih potencijala brdsko-planinskih područja i povezanost lokalnih i regionalnih razvojnih potreba s mjerama i programima te ciljevima kohezijske politike Europske unije; poticanje suradnje između jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave zasnovane na partnerstvu s ciljem jačanja administrativnih i financijskih kapaciteta kao pretpostavki za učinkovito korištenje sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova; kreiranje novih politika mjera te pretpostavki za daljnji rast i razvoj jedinica lokalne samouprave na brdsko-planinskim područjima; zadržavanje, povratak raseljenog i poticanje naseljavanja stanovnika na brdsko-planinskim područjima, osobito onih zanimanja koji obavljanjem svoje djelatnosti mogu pridonijeti njihovom gospodarskom i društvenom razvoju; stručnu i financijsku pomoć za pripremu razvojnih projekata na brdsko-planinskim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova; poticanje programa integriranih teritorijalnih ulaganja na brdsko-planinskim područjima; poticanje unaprjeđenja razvojnih programa na područjima gdje povijesno žive i pripadnici nacionalnih manjina, a koja su demografski, ekonomski ili socijalno oslabljena i značajno ispod prosjeka nacionalne razvijenosti.

Uz članak 4.

Odredbom ovoga članka definira se rodno značenje pojma, odnosno primjena neutralnosti rodnog izraza u svrhu isključivanja bilo kakvog oblika diskriminacije.

Uz članak 5.

Odredbom ovoga članka definiraju se brdsko-planinska područja kao i cilj donošenja Zakona o istima.

Uz članak 6.

Odredbom ovoga članka propisuje se zabrana svakog oblika diskriminacije i uvažavanje autonomije lokalne i područne (regionalne) samouprave zajamčene člankom 4. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske.

Uz članak 7.

Odredbom stavka 1. ovoga članka definiraju se posebnosti koje određuju brdsko-planinska područja. Stavcima 2. do 8. ovoga članka određuje se status pripadnosti brdsko-planinskim područjima, kriteriji za razvrstavanje te jedinice lokalne samouprave koje mogu ostvariti status brdsko-planinskog područja kao i mogućnost ostvarivanja prava koje je za njih povoljnije. U stavku 9. ovoga članka propisuje se da Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva donosi Odluku o obuhvatu brdsko-planinskog područja.

Uz članak 8.

Odredbom ovoga članka definira se nositelj upravljanja razvojem brdsko-planinskih područja.

Uz članak 9.

Odredbom ovoga članka propisuje se uključivanje svih potrebnih dionika u pripremi i provedbi mjera, programa i projekata za razvoj područja na koje se ovaj Zakon odnosi, a koji svojim djelovanjem mogu znatnije pridonijeti njihovu razvoju.

Uz članak 10.

Odredbom ovoga članka definiraju se nositelji planiranja i upravljanja razvojem područja jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave.

Uz članak 11.

Odredbom ovoga članka propisuje se suradnja jedinice područne (regionalne) samouprave s jedinicama lokalne samouprave na svom području te drugim jedinicama područne (regionalne) samouprave prilikom planiranja i provedbe planova razvoja.

Uz članak 12.

Odredbom ovoga članka propisuje se naziv Programa u kojem će biti utvrđene mjere i projekti za razvoj brdsko-planinskih područja.

Uz članak 13.

Odredbom ovoga članka propisuje se obveza središnjih tijela državne uprave da prilikom planiranja mjera i programa za razvoj upravnog područja iz svoje nadležnosti, ovisno o prirodi mjere i raspoloživim financijskim sredstvima, posebno vode računa o učinku pojedine mjere na razvoj brdsko-planinskih područja uzimajući u obzir stupanj razvijenosti tih područja u skladu s posebnim zakonom.

Uz članak 14.

Odredbom ovoga članka propisuje se nadležno tijelo za koordinaciju i praćenje učinkovite provedbe mjera i programa iz članka 13. ovoga Zakona.

Uz članak 15.

Odredbom ovoga članka propisuje se da su nositelji i sudionici razvoja brdsko-planinskih područja dužni u svojim planovima i programima posebno predvidjeti demografske, gospodarske, fiskalne i socijalne mjere te mjere jačanja administrativnih kapaciteta za učinkoviti i održiv razvoj brdsko-planinskih područja.

Uz članak 16.

Odredbom ovoga članka propisuje se da Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, donosi Program razvoja brdsko-planinskih područja navedenog u članku 12. ovoga Zakona. U toj odredbi u stavku 2. propisuje se obvezno sudjelovanje navedenih dionika u izradi Programa.

Uz članak 17.

Odredbom ovoga članka propisuje se da se Programom razvoja brdsko-planinskih područja utvrđuju mjere i projekti poticanja razvoja brdsko-planinskih područja, nositelji njihove provedbe, opći kriteriji odabira projekata, provedbene aktivnosti, izvori sredstava te metodologija praćenja provedbe i vrednovanja pojedinih mjera.

Uz članak 18.

Odredbom ovoga članka propisuje se rok za donošenje pojedinačnih godišnjih planova provedbe aktivnosti koje su predviđene Programom, a koja su središnja tijela državne uprave dužna donijeti za upravno područje iz svoje nadležnosti te su u obvezi izvještavanja Ministarstva o istom.

Uz članak 19.

Odredbom ovoga članka propisuje se sadržaj Godišnjeg plana provedbe Programa, tijelo zaduženo za donošenje kao i rok donošenja.

Uz članak 20.

Odredbom ovoga članka propisuje se planiranje aktivnosti unutar proračunskog razdjela Ministarstva iz kojeg će se financirati programi i projekti koji pridonose održivom razvoju lokalne zajednice u smislu poboljšanja dostupnosti lokalne infrastrukture te gospodarskoj, socijalnoj i demografskoj revitalizaciji brdsko-planinskih područja s ciljem uravnoteženog regionalnoga razvoja. Odredbom su propisane mjere koje se odnose na: unapređenje komunalne i socijalne infrastrukture na brdsko-planinskim područjima, otklanjanje posljedica otežanih klimatskih uvjeta na brdsko-planinskim područjima, pripremu projektno - tehničke dokumentacije za lokalne razvojne projekte na brdsko-planinskim područjima te priprema infrastrukture kao preduvjet za ulaganja i gospodarski oporavak brdsko-planinskih područja, poticanje konkurentnosti i rasta poduzetništva kroz potpore za djelatnosti koje su od značaja za gospodarski razvoj brdsko-planinskih područja i subvencija smještaja osobama deficitarnih zanimanja i osobama koje mogu pridonijeti poboljšanju kvalitete života na brdsko-planinskim područjima.

Uz članak 21.

Odredbom ovoga članka propisuje se da Ministarstvo sukladno proračunskim mogućnostima osigurava stručnu i financijsku pomoć za pripremu razvojnih projekata na brdsko-planinskim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova; za sufinanciranje provedbe razvojnih projekata na brdsko-planinskim područjima temeljno financiranim iz sredstava europskih strukturnih i investicijskih fondova i stručnu pomoć za prepoznavanje i optimalno korištenje vlastitog razvojnog potencijala.

Uz članak 22.

Odredbom ovoga članka propisuje se korištenje zelenih i održivih mjerila u postupku javne nabave, u smislu ekološki prihvatljivih roba, radova i usluga te usmjeravanje proizvodnje na specifične proizvode od sirovina i prirodnih bogatstava lokalnog područja. Održivom proizvodnjom i potrošnjom smanjiti će se potrošnja resursa, onečišćenje okoliša, jačanje izvornog domaćeg proizvoda te zadržavanje stanovništva na brdsko-planinskim područjima.

Uz članak 23.

Odredbom stavaka 1. i 2. ovoga članka propisuje se Program „Hrvatski gorski proizvod“ kao i nositelj Programa s ciljem poticanja proizvodnje i plasmana te promocije izvornih i inovativnih proizvoda. U stavku 3. istoga članka propisuje se da će način provođenja, mjere i aktivnosti Programa „Hrvatski gorski proizvod“ biti utvrđene pravilnikom kojeg donosi ministar nadležan za regionalni razvoj.

Uz članak 24.

Odredbom ovoga članka propisuju se djelatnosti koje su označene kao djelatnosti od značaja za gospodarski razvoj brdsko-planinskog područja zbog specifičnosti istih kao i djelatnosti koje se mogu označiti kao tradicionalne za brdsko-planinsko područje.

Uz članak 25.

Odredbom ovoga članka propisuje se dužnost nositelja i sudionika razvoja brdsko-planinskih područja za razradu posebnih kriterija odabira te oblikovanja potpora za projekte na brdsko-planinskim područjima za čiju se provedbu planiraju koristiti sredstva europskih strukturnih i investicijskih fondova te drugih izvora.

Uz članak 26.

Odredbom ovoga članka definira se javna isprava Gorska iskaznica kao sredstvo autentikacije za pristup sustavu prava, povlastica i mjera stanovnika sa brdsko-planinskog područja te prava koje se ostvaruju imateljima iste.

Uz članak 27.

Odredbom ovoga članka propisuje se da će se Programom iz članka 12. posebno utvrditi mjere kojima će se dodatno potaknuti zapošljavanje i stambeno zbrinjavanje osoba onih zanimanja koja pridonose poboljšanju kvalitete života na brdsko-planinskim područjima.

Uz članak 28.

Odredbom ovoga članka propisuje se nadležno tijelo za koordiniranje i praćenje provedbe Programa iz članka 12. ovoga Zakona kao i nadležno tijelo za provedbu i praćenje provedbe aktivnosti i mjera te njihov učinak na razvoj brdsko-planinskih područja.

Uz članak 29.

Odredbom ovoga članka propisuje se rok za dostavu podataka prikupljenih na temelju odredbe članka 28. ovoga Zakona. Također je propisano tijelo kojemu se dostavlja izvješće o učincima provedbe Programa sukladno nadležnosti.

Uz članak 30.

Odredbom ovoga članka propisuje se tijelo koje provodi nadzor nad provedbom ovoga Zakona.

Uz članak 31.

Odredbom ovoga članka propisuje se obveza izvještavanja Vladi Republike Hrvatske o učincima iz Programa iz članka 12. ovoga Zakona.

Uz članak 32.

Odredbom stavaka 1. do 3. ovoga članka propisuju se rokovi za donošenje odluke iz članka 7. stavka 9., Programa iz članka 12., te pravilnika iz članka 26. stavka 4. ovoga Zakona.

Uz članak 33.

Odredbom ovoga članka propisuje se da danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o brdsko-planinskim područjima (Narodne novine, br. 12/02, 32/02, 117/03, 42/05, 90/05, 80/08, 148/13 i 147/14.).

Uz članak 34.

Odredbom ovoga članka propisuje se stupanje na snagu Zakona.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Sredstva za provođenje programa i projekata koji će proizići iz ovoga Zakona osigurati će se u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2019. i projekcijama za 2020. i 2021. godinu unutar proračunskog razdjela 061 Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Aktivnosti K758042 Razvoj brdsko-planinskih područja:

- za 2019. godinu u planiranom iznosu od 30.000.000,00 kuna
- za 2020. godinu u planiranom iznosu od 30.000.000,00 kuna
- za 2021. godinu u planiranom iznosu od 30.000.000,00 kuna

te unutar proračunskog razdjela drugih središnjih tijela državne uprave za mjere i programe razvoja upravnog područja iz njihove nadležnosti, unutar proračunskog razdjela jedinica lokalne samouprave i unutar proračunskog razdjela jedinica područne (regionalne) samouprave.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA, TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na tekst Prijedloga zakona o brdsko-planinskim područjima, u tekstu Konačnog prijedloga zakona nastale su razlike kao posljedica uvažavanja stajališta iznesenih na raspravama u Hrvatskom saboru te sjednicama radnih tijela i to:

- Odbora za zakonodavstvo, vezano uz članak 7. definirani su kriteriji prema kojima se utvrđuje status brdsko-planinskih područja. Također prema primjedbama navedenog Odbora cijeli tekst zakona je nomotehnički uređen na način da je uređena struktura brisanjem naslova iznad članaka

- sukladno uvaženim primjedbama Odbora za regionalni razvoj i fondove Europske unije članak 20. je doraden mjerama te je dodan novi članak 24. u kojemu se podupiru djelatnosti od značaja za razvoj brdsko-planinskih područja

- zastupnici Sonja Čikotić (Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista), Željko Jovanović (Klub zastupnika SDP-a), Ante Pranić (Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista) uputili su primjedbe vezane uz brisanje odredbe "Planinska iskaznica" u Nacrtu prijedloga zakona. S tim u vezi dodan je novi članak 26. kojim se uvodi "Gorska iskaznica". Tim člankom definira se javna isprava gorska iskaznica kao sredstvo autentikacije za pristup sustavu prava, povlastica i mjera stanovnika sa brdsko-planinskog područja te prava koje se ostvaruju imateljima iste

- primjedbe Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu se odnose na potrebu razrade konkretnih mjera i programa za brdsko-planinska područja, općenitosti zakona te nedostatnih financijskih sredstva. Navedene primjedbe su prihvaćene na način da su doradeni članci 20. i 24. na već prije opisan način. Prihvaćena je primjedba Odbora za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu koja se odnosi na potrebu izvještavanja Ministarstva Vladi Republike Hrvatske. Dodan je novi članak 30. kojim se propisuje rok u kojem Ministarstvo podnosi Vladi Republike Hrvatske izvješće o učincima provedbe Programa.

Dodavanjem novih članaka 24., 26. i 30. pomiče se redoslijed ranijih članaka te se povećava ukupan broj članaka unutar Konačnog prijedloga zakona.

Cijeli tekst zakona je nomotehnički uređen na način da je uređena struktura brisanjem naslova iznad članaka a prema primjedbama Odbora za zakonodavstvo.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Saborski zastupnik Marko Vešligaj (Klub zastupnika SDP-a) predložio je da se status brdsko-planinskih područja definira na razini naselja a ne na razini jedinice lokalne samouprave.

Prijedlog se ne prihvaća. Status brdsko-planinskih područja utvrđen je temeljem metodologije definirane od UNEP – World Conservation Monitoring Centre (Kapos i dr., 2000.) a koja je modificirana od strane Europske komisije (Schuler i dr., 2004.). Nadopuna se sastoji u tome da su u definiciju planina uključeni ekonomski kriteriji, demografski kriteriji i infrastrukturni kriterij. Na temelju tih kriterija u Europskoj uniji su definirana brdsko-planinska područja na razini jedinica lokalne samouprave na način da se brdsko-planinskim područjem smatra ona jedinica lokalne samouprave kod koje najmanje 50% površine zadovoljava definirane kriterije. Republika Hrvatska je uvažavajući ovu metodologiju i iz potrebe za usklađenošću s ostalim članicama EU definirala svoja brdsko-planinska područja na razini općine kako bi izbjegla potencijalne poteškoće u povlačenju sredstava za pomoć u razvoju istih.